

چشم‌انداز روشن ارومیه در بازگشت آب‌به‌تالاب‌ها

بارش‌های قابل توجه پاییز و زمستان امسال در آذربایجان غربی، پس از چند سال خشکسالی متوالی، نشانه‌هایی روشن از بازگشت تدریجی حیات به زیست‌بوم‌های آبی استان را نمایان کرده‌است؛ بارش‌هایی که نه‌تنها زمین‌های کشاورزی و منابع آب سطحی را تقویت کرده بلکه بار دیگر تالاب‌های فصلی و دائمی، به‌ویژه تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه را به مدار طبیعی خود نزدیک کرده‌است. افزایش رواناب‌ها، آبگیری مجدد تالاب‌هایی که سال گذشته خشک یا نیمه‌خشک بودند و بهبود شرایط اکولوژیکی زیستگاه‌های پرندگان مهاجر، تصویری تازه از اثر مستقیم بارش‌ها بر احیای سرمايه‌های طبیعی شمالغرب کشور ترسیم می‌کند. تالاب‌ها در آذربایجان غربی به‌عنوان یک پهنه آبی، حلقه‌ای حیاتی در زنجیره احیای دریاچه ارومیه هستند که مسئولیت مهار ریزگردها، تعدیل اقلیم محلی و حفظ تنوع زیستی منطقه را نیز بر عهده دارند. با این حال، کارشناسان و مسئولان محیط‌زیست تأکید دارند بارش‌های مناسب اگر چه فرصتی کم‌نظیر برای احیای تالاب‌ها فراهم کرده، اما تداوم این وضعیت منوط به مدیریت هوشمند منابع آب، تأمین پایدار حق آبه تالاب‌ها و مراقبت مستمّر از این زیست‌بوم‌های حساس است؛ چراکه بدون حفاظت و مدیریت، این فرصت اقلیمی نیز می‌تواند به‌سادگی از دست برود.

■ ■ ■

آذربایجان غربی با برخورداری از ۴۰ تالاب دائمی و فصلی و همچنین شش تالاب ثبت‌شده در کنوانسیون بین‌المللی رامسر، یکی از استان‌های کم‌نظیر کشور در حوزه تنوع زیست‌بومی تالابی محسوب می‌شود. بارش‌های زمستانی امسال، نقش تعیین‌کننده‌ای در بهبود شرایط این تالاب‌ها، به‌ویژه تالاب‌های واقع در حوضه آبریز دریاچه ارومیه داشته‌است. افزایش سطح آب در این اکوسیستم‌ها، نه‌تنها به بازگشت تدریجی پوشش گیاهی کمک کرده، بلکه شرایط زیستی گونه‌های جانوری و پرندگان مهاجر را نیز به شکل محسوسی بهبود بخشیده‌است. هر بارش مؤثر، فرصتی تازه برای بازسازی اکوسیستم‌های آسیب‌دیده و تقویت تعادل طبیعی منطقه فراهم می‌کند؛ تعادلی که اثرات آن در کاهش گردوغبار، بهبود کیفیت هوا و ارتقای سلامت محیط‌زیست کاملاً ملموس است.

■ **تالاب‌های اقماری در مسیر احیا**

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست آذربایجان غربی با اشاره به تأثیر مستقیم بارندگی‌های اخیر بر وضعیت تالاب‌ها می‌گوید: «بعد از بارندگی‌های اخیر، تالاب‌های استان به‌ویژه تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه آبگیری شده‌اند و در حال حاضر شاهد شرایط مطلوب‌تری برای این زیست‌بوم‌ها هستیم. این وضعیت نشان می‌دهد؛ اگر بارش‌ها با مدیریت صحیح منابع آب همراه شود، امکان بازگشت تدریجی تالاب‌ها به چرخه طبیعی وجود دارد.»

مقاوم‌سازی مسکن‌های روستایی

مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی اعلام کرد: ۹۴هزار و ۵۸۸ واحد مسکن روستایی در این استان مقاوم‌سازی شد. علیرضا مقدم، مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی گفت: از ۱۵۷ هزار و ۵۸۸ واحد مسکونی روستایی نیازمند مقاوم‌سازی در استان تاکنون تعداد ۹۴ هزار و ۵۸۸ واحد مقاوم‌سازی شده‌است. وی با اشاره به وضعیت مقاوم‌سازی واحدهای مسکونی روستایی در استان افزود: سهمیه تعیین‌شده برای سال جاری جهت مقاوم‌سازی ۱۲ هزار و ۱۶۱ است که تلاش می‌شود این میزان به‌طور کامل محقق شود. این مسئول درباره میزان تسهیلات پرداختی برای مقاوم‌سازی مسکن روستایی اعلام کرد: در حال حاضر به ازای هر واحد مسکونی ۴۰۰ میلیون تومان تسهیلات پرداخته می‌شود و برای سال آینده نیز رقم ۵۰۰ میلیون تومان به ازای هر واحد به تصویب رسیده‌است. مقدم افزود: تسهیلات فردی به مبلغ ۴ هزار میلیون ریال با تضمین سفته زنجیرهای در روستاها و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر جمعیت پرداخت می‌شود. همچنین سود دوران مشارکت این تسهیلات ۵درصد بوده و دوره ساخت آن ۲۰ساله در نظر گرفته شده‌است. وی با اشاره به حمایت‌های بلاعوض برای اقشار کم‌درآمد گفت: برای خانوارهای کم‌درآمد و مناطق محروم به ازای هر واحد بین ۳۰ تا ۷۰ میلیون تومان کمک بلاعوض پرداخت می‌شود. مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی آذربایجان غربی یادآورشد: بالا بودن هزینه‌های ساخت و عدم تناسب تسهیلات با هزینه واقعی ساخت، پایین بودن سرانه درآمدی روستاییان، کوهستانی و صعب‌العبور بودن راه‌های ارتباطی برخی روستاها و پایین بودن مبلغ تسهیلات مقاوم‌سازی از جمله مهم‌ترین چالش‌های پیش‌رو در این حوزه است.

آغاز طرح جهش تولید شالیزارهای شمال

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی مازندران اعلام کرد: طرح جهش تولید در ۴ هزار هکتار از شالیزارهای این استان در حال اجراست. هادی باقری، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی مازندران با بیان اینکه طرح ملی جهش تولید که با تفاهم‌مشترک وزارت جهاد کشاورزی و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در سه استان شمالی مازندران، گیلان و گلستان در حال اجراست، افزود: این طرح به عنوان یکی از کلیدی‌ترین برنامه‌های توسعه اقتصاد کشاورزی استان محسوب می‌شود. وی با اشاره به آغاز طرح در سال گذشته، تأکید کرد: این طرح ابتدا در سطح هزار هکتار از اراضی شالیزاری هفت شهرستان استان پیاده‌سازی شد که با توجه به عملکرد بسیار خوب مجریان، سطح زیر کشت آن در سال زراعی جاری با چهار برابر افزایش به ۴ هزار هکتار رسیده و تمامی شهرستان‌های استان را تحت پوشش قرار خواهد داد.

ایپراد

سرویس شهرستان ۶۰۰۶۰۸۵۳۳

احیای تالاب‌ها در آذربایجان غربی، هم‌زمان با حفاظت محیط‌زیست، مسیر جذب سرمایه‌گردشگری و رونق اقتصاد محلی را هموار می‌کند

علی‌ارسلانی‌ایرنا

حجت‌جباری ادامه می‌دهد: «تالاب کانی‌برازان مهیاباد، تالاب

سولدوز و تالاب حسنلو در شهرستان نقده اکنون در وضعیت مناسبی قرار دارند و برخی تالاب‌هایی که در مسیر رودخانه‌ها واقع شده‌اند نیز شرایط بهتری پیدا کرده‌اند. امیدواریم با تداوم بارش‌ها در هفته‌های آینده، این روند بهبود ادامه یابد.»

با وجود بهبود وضعیت بسیاری از تالاب‌ها، برخی زیست‌بوم‌های آبی استان هنوز به‌طور کامل آبگیری نشده‌اند. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست آذربایجان غربی در این‌باره توضیح می‌دهد: «تالاب‌هایی مانند دورگه‌سنگی و قویی‌باباعلی در شهرستان نقده هنوز به‌طور کامل آبگیری نشده‌اند که علت اصلی آن، کمبود بارندگی‌های پاییزه و زمستانه در سال گذشته بوده‌است. این تالاب‌ها به‌شدت به رواناب‌ها و ذوب برف‌ها وابسته‌اند.»

وی می‌گوید: «پیش‌بینی ما این است که با آب شدن برف‌ها و افزایش رواناب‌ها در ماه‌های پایانی سال آبی، این تالاب‌ها نیز دوباره

یخچال میبد یزد، زیباترین سازه خشتی دست‌ساز

هنوز نمونه‌هایی از آن در شهرهای کرمان، کاشان، زواره، ناین، بم، سیرجان، ایرکوه و میبد وجود دارد. از نکات بسیار مهم در طراحی و کاربری این سازه‌های آبی، همخوانی و هماهنگی آنها با زیست‌بوم منطقه‌است که در شمار سازه‌های «سبز» محسوب می‌شدند. دیوارهای بلند سایه‌انداز ۲متر و ارتفاع ۸متر در سه جهت جنوبی با طول ۴۲متر، شرقی و غربی با طول ۲۰متر قرار

احداث واحدهای مسکونی برای واجدین شرایط خانه‌دار شدن

زدی در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد که ساخت این تعداد مسکن آمار قابل توجهی محسوب می‌شود.

نماینده دولت در استان مرکزی با بیان اینکه طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، تمامی پیمانکاران متعهد شده‌اند اسکلت واحدهای در دست اجرا را تا پایان سال تکمیل کنند، تصریح کرد: همچنین

دریاچه ارومیه قرار دارند، در حال آبگیری هستند. تالاب‌هایی

مانند قویی‌باباعلی، کانی‌برازان، قره‌گل، طالقان، حسنلو، سولدوز و درگه‌سنگی که سال گذشته خشک شده بودند، اکنون دوباره در مسیر احیا قرار گرفته‌اند.» وی تأکید می‌کند: «بر اساس تأکید دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، برنامه آبگیری ۱۴ تالاب اقماری در استان در دستور کار قرار دارد و با توجه به بارش‌های مناسب اخیر، این روند تا پایان سال آبی ادامه خواهد داشت.»

■ **نقش مدیریت فنّی در احیای تالاب‌ها**

بارش‌های زمستانی امسال، فرصتی ارزشمنند برای احیای تالاب‌های آذربایجان غربی و تقویت روند نجات دریاچه ارومیه می‌شود. این روند تا پایان سال آبی ادامه خواهد داشت.»

این وضعیت، بیش از هر چیز به مدیریت پایدار منابع آب، تأمین

مستمّر حق آبه تالاب‌ها و مشارکت جوامع محلی در حفاظت از این زیست‌بوم‌ها وابسته‌است؛ چراکه تالاب‌ها، سرمایه‌های خاموشی هستند که بقای آنها، تضمین‌کننده تعادل محیط‌زیست و آینده زیست‌پذیر استان خواهد بود. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان با اشاره به اقدامات اجرایی انجام‌شده، می‌گوید: «در سال جاری، لایروبی مسیرهای منتهی به تالاب‌هایی از اقدامات مهم بوده که با همکاری دستگاه‌های مرتبط اجرا شده‌است. تاکنون حدود ۴ کیلومتر از مسیرهای آبرسانی به تالاب‌های استان لایروبی شده تا جریان آب با سهولت بیشتری به پیکره تالاب‌ها برسد.» وی ادامه می‌دهد: «این اقدامات در کنار مدیریت حق آبه و پایش مستمر وضعیت زیست‌محیطی تالاب‌ها، نقش مهمی در احیای تدریجی و پایدار این زیست‌بوم‌ها دارد.»

■ **از تنوع زیستی تا گردشگری طبیعی**

شش تالاب آذربایجان غربی در فهرست کنوانسیون رامسر ثبت شده‌اند؛ تالاب‌هایی که برخی از آنها در شهرستان نقده واقع شده و از زیستگاه‌های مهم پرندگان آبی و کنارآبزی به‌شمار می‌روند.

تالاب‌های بین‌المللی حسنلو، یادگارلو، کانی‌برازان و درگه‌سنگی در کنار تالاب‌های مهمی مانند سولدوز، زاویه‌سفلی، کونیکور و قره‌بولاغ، زیستگاه گونه‌های نادر گیاهی و جانوری هستند و ورود سالانه پرندگان مهاجر، به‌ویژه قوها و فلamingوها، جایگاه این تالاب‌ها را در شبکه زیست‌محیطی منطقه تقویت کرده‌است. تالاب‌های آذربایجان غربی، فراتر از کارکردهای زیست‌محیطی، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های گردشگری طبیعی و اقتصاد سبز استان شناخته می‌شوند. این استان با برخورداری از تالاب‌های بین‌المللی ثبت‌شده در کنوانسیون رامسر، از جمله کانی‌برازان، حسنلو و درگه‌سنگی، هر ساله میزبان هزاران پرنده مهاجر است؛ ظرفیتی که می‌تواند به موتور محرک جذب گردشگران داخلی و خارجی تبدیل شود.

آبگیری مجدد تالاب‌ها در پی بارش‌های مناسب سال آبی جاری، زمینه رونق پرندنگری، اکوتوریسم، گردشگری روستایی و مشاغل خرد محلی را فراهم کرده‌است. حضور گردشگران در پیرامون تالاب‌ها، به‌طور مستقیم موجب افزایش تقاضا برای خدمات بومی، اقامتگاه‌های محلی، صنایع دستی و محصولات کشاورزی منطقه می‌شود و نقش مهمی در ایجاد اشتغال پایدار ایفا می‌کند. کارشناسان معتقدند؛ توسعه هدفمند گردشگری تالابی، علاوه بر کاهش فشار بر منابع طبیعی، می‌تواند به تنوع‌بخشی اقتصاد استان و افزایش درآمد جوامع محلی منجر شود. در این میان، حفاظت از تالاب‌ها، تأمین حق آبه زیست‌محیطی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های گردشگری، شرط اصلی تبدیل این ظرفیت طبیعی به یک فرصت اقتصادی پایدار برای آذربایجان غربی است. مسئولان استانی در بیست‌و‌پنج‌سال اعلام کرده‌اند؛ با بهبود وضعیت آبگیری، به‌ویژه در تالاب‌های کانی‌برازان و سولدوز، شرایط برای پرندنگری و گردشگری طبیعی فراهم شده و انتظار می‌رود در ایام نروژ شاهد استقبال گردشگران از این ظرفیت‌های طبیعی باشند.

مقاوم‌سازی مسکن‌های روستایی

فرمانده قرارگاه منطقه کرلا نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرد: طرح جهادی آبرسانی به هزار و ۴۷۰ روستای استان خوزستان در حال انجام است. سردار سرتیپ پاسدار احمد خادم سیدالشهدا، فرمانده قرارگاه منطقه کرلان نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گفت: در راستای خدمت‌رسانی و رفع مشکل تنش آبی در مناطق روستایی استان، طرح جهادی آبرسانی آرسوزی قرارگاه منطقه کرلان نیروی زمینی سپاه در حال انجام است. وی افزود: هم‌اکنون عملیات اجرایی آبرسانی به هزار و ۴۷۰ روستای دچار تنش آبی آرسوزی قرارگاه کرلا و با مشارکت سپاه حضرت ولیعصر (عج) خوزستان، شرکت آب و فاضلاب استان و قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء در دستور کار قرار دارد. این مسئول ادامه داد: این طرح‌های آبرسانی با بهره‌گیری از دانش بومی و آرسوزی متخصصان داخلی و گروه‌های جهادی در حال اجرا هستند. مدیرعامل ایفا خوزستان هم در ادامه با اشاره به بهره‌برداری از ایستگاه پمپاژ و خط انتقال آب در منطقه شرق شیبیه گفت: این طرح شامل اجرای ۶۰ کیلومتر خطوط انتقال است و همچنین در قالب این طرح، بازسازی تأسیسات آبرسانی شامل نصب چهار دستگاه الکتروپمپ، تابلو برقی، ترانس، محوطه‌سازی و آب‌بندی مخزن انجام شد. افشین حاتم‌ی تصریح کرد: با افتتاح فاز اول این طرح، ۲۴ روستا در منطقه شرق شیبیه و منطقه دلم تحت پوشش شبکه آبرسانی پایدار قرار گرفتند و جمعیتی بیش از ۱۷ هزار نفر از نعمت آب شرب سالم و پایدار بهره‌مند شدند.

اهدای جهیز به

به زوج‌های تحت حمایت کمیته امداد

رئیس اداره حمایت‌های اجتماعی کمیته امداد امام خمینی(ره) خراسان شمالی از اهدای هزار و ۳۵۰ سسری جهیز به به زوج‌های تحت حمایت این استان خبر داد.

محرّم جاندارو، رئیس اداره حمایت‌های اجتماعی کمیته امداد امام خمینی(ره) خراسان شمالی با بیان اینکه حمایت از تشکیل و تحکیم بنیان خانواده از اولویت‌های کمیته امداد است، گفت: در راستای کمک به اسر ازدواج، برای هر یک از زوج‌های تحت حمایت مبلغ ۵۰ میلیون تومان به عنوان کمک‌هزینه ازدواج اختصاص می‌یابد که در قالب اعتبار خرید برای تهیه اقلام ضروری زندگی مشترک هزینه می‌شود. وی افزود: زوج‌های جوان می‌توانند با ثبت‌نام در سامانه «سها» نسبت به انتخاب و خرید اقلام مورد نیاز خود اقدام کنند. این مسئول در ادامه با اشاره به عملکرد این نهاد از ابتدای سال جاری تاکنون تصریح کرد: هزار و ۳۵۰ سسری جهیز به از محل اعتبارات مرکز، هم‌افزایی منابع و مشارکت خیرین تهیه و به زوج‌های تحت حمایت اهدا شده‌است.